WIKIPEDIA

Gjuha Shabo

Shabo (ose preferohet Chabu, gjithashtu i quajtur Mikeyir) është një gjuhë e rrezikuar dhe gjuhë e izoluar që mund të flitet nga rreth 400 ish gjahtarë-grumbullues në Etiopinë jugperëndimore, në pjesën më perëndimore të kombeve jugore, nacionaliteteve dhe rajonit të popullit. Ata jetojnë në tre vende në zonën Keficho Shekicho: Anderaccha, Gecha dhe Kaabo. Ndërsa zhvendosen nga gjuetia dhe grumbullimi në bujqësi më të vendosur dhe për të punuar si punëtorë, shumë nga folësit e saj po kalojnë në gjuhë të tjera fqinje, në veçanti Majang dhe Shekkacho (Mocha); fjalorin e tij është ndikuar shumë nga fjalëkryqe nga të dyja këto gjuhë, veçanërisht Majangir, si dhe Amharic. Klasifikimi i tij është i pasigurt, megjithëse duket sikur është një gjuhë Nilo-Sahariane (Anbessa & Unseth 1989, Fleming 1991, Blench 2010). Për herë të parë u raportua si një gjuhë e veçantë nga Lionel Bender në vitin 1977[1], bazuar në të dhënat e mbledhura nga misionari Harvey Hoekstra. Një gramatikë u botua në vitin 2015 (Kibebe 2015).

Klasifikimi

Pasi të hiqen shumë fjalëkalimet nga fqinjët e saj të menjëhershëm, Majang dhe Shakicho, listat e listës së fjalëve tregojnë një numër të konsiderueshëm të fjalëve të Komanit krah për krah me një numër më të madh fjalësh pa lidhje të jashtme të dukshme. Gramatikali tentativë i mbledhur deri më tani ofron disa ngjashmëri të dukshme bindëse të jashtme. Mbi këtë bazë, Fleming (1991) e ka klasifikuar Shabon si Nilo-Saharan dhe, brenda Nilo-Saharan, sa më afër me Komanin. Anbesa & Unseth e konsiderojnë atë Nilo-Saharan, por të pranishëm pak nga një argument për qëndrimin e tyre dhe nuk ka detaje për pozitën e saj brenda familjes. Schnoebelen (2009) në analizën e tij filogenetike thotë se Shabo është trajtuar më mirë si një izoluar, por nuk përjashton mundësinë e kundërshtimit të provave të fituara nga zbatimi i metodës krahasuese (e cila ende duhet të bëhet); Kibebe (2015) vlerëson Schnoebelen si krahasimi më rigoroz deri më sot. Blench (2010) pohon se Shabo bën model me familjen Nilo-Sahariane dhe se të dhënat e fundit mbi Gumuz-in ndihmuan të lidhin së bashku gjuhët.

Biblografia

- Ahland, Colleen dhe Roger Blench, "Klasifikimi i Gjuhëve Gumuz dhe Koman", [1] paraqitur në seminarin Gjuhë Isolate në Afrikë, Lyons, 4 dhjetor 2010
- Bender, M. Lionel. 1977. "Grupi Surma Language - Një Raport Preliminar". Studimet në Gjuhësinë Afrikane, Shtojca 7. f. 11-21.
- Fleming, Harold C. 1991. "Shabo: paraqitja e të dhënave dhe klasifikimi paraprak", në: M. Lionel Bender (ed.), 1991, Proceset e Konferencës së katërt Nilo-Sahariane Bayreuth, 30 gusht.
- Kibebe, Tshay Taye. 2015. Dokumentacioni dhe përshkrimi gramatikor i Chabu. Disertacioni i doktoraturës, Universiteti Addis Ababa.
- Schnoebelen, Tyler. 2009. "(Un) klasifikimin Shabo: metodat dhe rezultatet filogenetike". Peter K. Austin, Oliver Bond, Monik Charette, David Nathan dhe Peter Sells, eds., Proceset e Konferencës mbi Dokumentimin e Gjuhëve dhe Teoria Gjuhësore 2. Londër: SOAS. [2] (versioni i gjatë, i pabotuar [3])
- Tefera Anbessa dhe Peter Unseth. 1989. "Drejt klasifikimit të Shabo (Mikeyir)". Në M. Lionel Bender (ed.), Temat në gjuhësinë Nilo-Sahariane, 405-18. Nilo-Saharan, 3. Hamburg: Helmut Buske. ISBN 3-87118-927-8 (NISA 3). (Ky ishte burimi kryesor për këtë artikull.)

- Tefera Anbessa. 1991. "Një Skicë e Gramatikës Shabo". në: M. Lionel Bender (ed.), 1991, Proceset e Konferencës së katërt Nilo-Sahariane Bayreuth, 30 gusht.
- Teferra Anbessa. 1995. "Fonologjia e shkurtër e Shabo (Mekeyir)". Robert Nicolaï dhe Franz Rottland, eds., Nëntori i pestë i gjuhësisë kolloquium. Nice, 24-29 août 1992. Proceedings, fq. 169-193. Köln: Köppe Verlag. 2 shtator 1989 (Nilo-Saharan 7), Hamburg: Helmut Buske. f. 29-38. (Përdoret në këtë artikull.)
- Vdekja, Pjetri. 1984. Shabo (Mekeyir). Një diskutim i parë i klasifikimit dhe i fjalorit. [Dorëshkrimi i pabotuar]

Burimet

1. ^ Bender 1977, p. 13f